

چرا ایران برای اروپا مهم است؟

سه گانه انرژی، امنیت، اقتصاد در تعامل تهران-بروکسل

مهدی محمدی

دکترای علوم سیاسی

را می‌توان در بسیاری از تحلیل‌های اندیشکده‌های اروپایی یافت، ایران به عنوان یک بازیگر خردمند، تاثیر گذار و مسئولیت پذیر منطقه‌ای تنها کشوری است که می‌تواند مبنای‌ترین دغدغه‌های جامعه اروپایی را برطرف سازد. در یک تقسیم بندی کلی مهمترین مسائل اروپا در خاورمیانه را می‌توان به سه دسته کلی تقسیم کرد. امنیت، اقتصاد و انرژی.

امنیت

امنیت همواره یکی از مبنای‌ترین دغدغه‌های کشورهای، اتحادیه‌ها و سازمان‌های بین‌المللی بوده است. برای اتحادیه اروپا امنیت با واژگانی چون تروریسم، مهاجرت، قاچاق و مواد مخدر پیوند خورده است.

امنیت و تروریسم

ایران به عنوان یک الگوی کارآمد مردم سالاری در خاورمیانه که توانسته اسلام را با دموکراسی پیوند داده و چرخش نخبران را در داخل یک سیستم بومی دموکراسی در بیش از سه دهه تجربه کند، بهترین الگو برای گذار از رادیکالیسم در خاورمیانه است. الگویی که اسلام آن می‌تواند در

کارهای تجاری اروپایی‌ها تحت تاثیر تحریم‌های آمریکا متوقف شده است و تحریم‌ها برای بیمه گذاران، بانکها و سیستم‌های حمل و نقل ما مشکل ایجاد کرده است. دویچه وله نیز می‌نویسد نه تنها شرکت‌های آلمانی، بلکه بسیاری از شرکت‌های اروپایی و آمریکایی چشم به فرصت‌هایی دوخته اند که در پی توافق ژنو در زمینه تجارت با ایران برای آنها فراهم شده است. اما این همه اشتیاق برای چیست؟ چرا ایران برای اروپا مهم است؟ این سوالی است که یادداشت پیش رو تلاش می‌کند تا پاسخ آن را مشخص سازد. گزارش سال ۲۰۱۱ موسسه داتمارکی مطالعات بین‌الملل در این رابطه می‌نویسد: "ایران یکی از پرجمعیت‌ترین کشورهای خاورمیانه با سنت و فرهنگی غنی است که نخبران سیاسی آن افرادی پیچیده و مردمانش آموزش دیده و باسوادند. موقعیت جغرافیایی، گستردگی سرزمینی و همچنین ذخایر زیرزمینی اش باعث شده تا این کشور نقش جدی و تاثیر گذاری در خاورمیانه داشته باشد". فارغ از این اعتراف ارزشمند که نمونه‌های آن

وزیر خارجه ایتالیا اولین مقام اروپایی که بلافاصله بعد از توافق ژنو خود را به تهران رساند، از آغاز رقابت میان شرکت‌ها و کشورهای اروپایی برای بازگشت به بازار ایران خبر داد، بنینو با تاکید بر این واقعیت که "امروز عنصر اقتصادی بسیار مهم است و موضوعی حاشیه‌ای نیست" به هم‌تایان اروپایی خود هشدار داد: پنجره نیمه باز ایران با حسن روحانی و ظریف به هزار دلیل برای همیشه باز نمی‌ماند. البته این تنها ایتالیا نیست که بازار پر رونق ایران چشمانش را خیره ساخته است. گمارچیه شاخاکه (Marietje Schaake) نماینده پارلمان اروپا که اصالت هلندی دارد و اخیرا در قالب یک هیئت نمایندگی از پارلمان اروپا به ایران آمده اذعان می‌کند: تحریم‌های ایران بسیاری از فعالیت‌های تجاری اروپا را متوقف کرده است. وی که عضو ۳ کمیسیون امور خارجه، کمیسیون تجاری و کمیسیون آموزش، فرهنگ و رسانه در پارلمان اروپا است می‌گوید: "بسیاری از